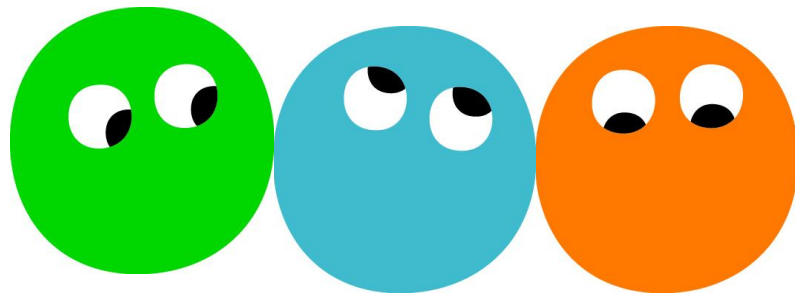

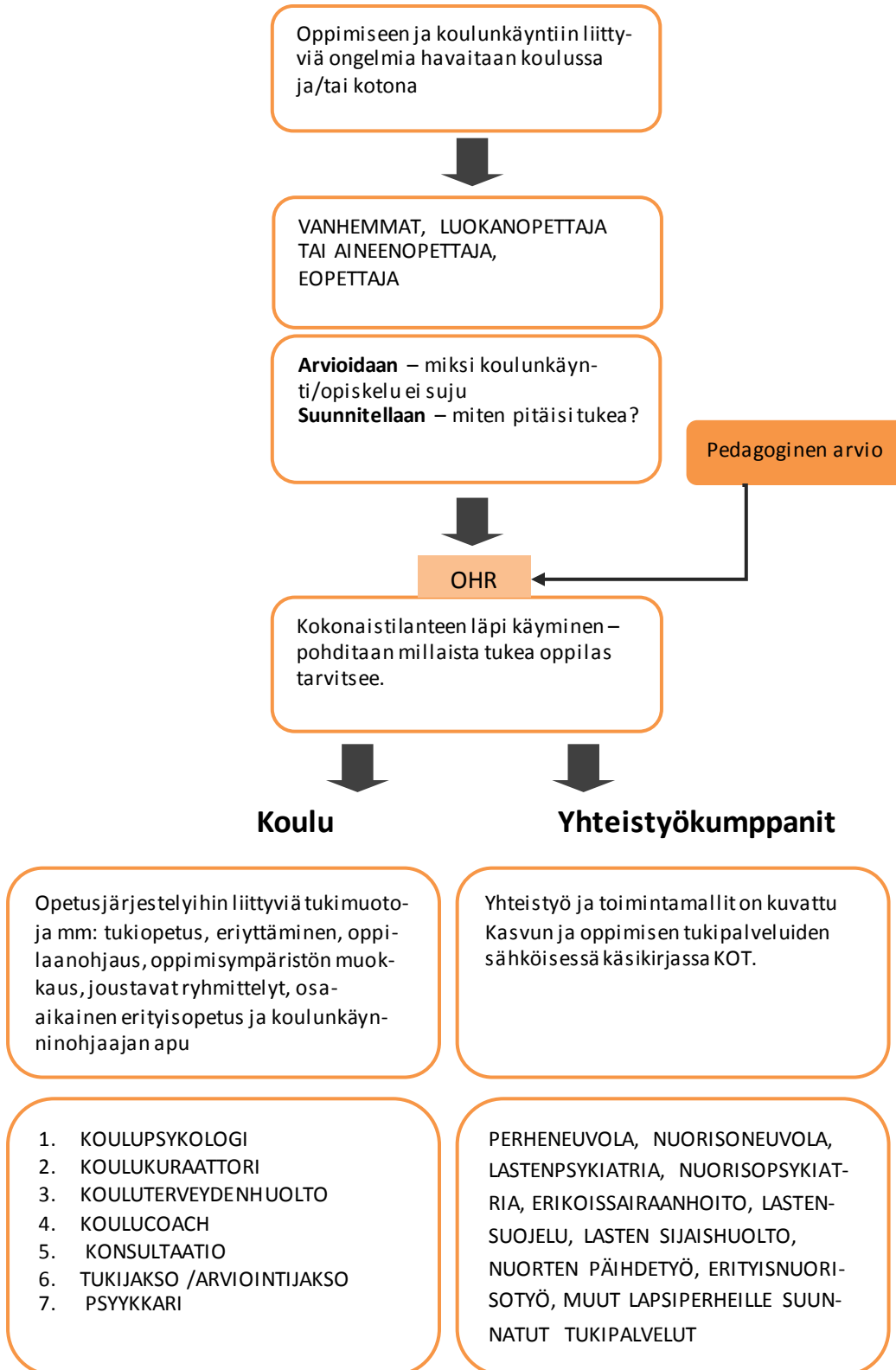
Joustavat tukimuodot

Kasvun ja oppimisen tukipalvelut

OPPILAIDEN OHJAUTUMINEN JOUSTAVIEN TUKIPALVELUJEN PIIRIIN

Joustavat tukipalvelut voivat myös olla osa tehostetun tai erityisen tuen järjestämisprosessia

1. KOULUPSYKOLOGIPALVELUT

Koulupsykologin palveluita voi saada joko koulujen omien psykologien toimesta tai ostopalveluna Kasvun ja oppimisen tukipalveluiden kautta. Aloitteen koulupsykologin tapaamiselle voi tehdä oppilas, hänen huoltajansa, opettaja, kouluterveydenhoitaja tai oppilashuoltoryhmä.

Koulupsykologit palvelevat oppilaita koulunkäyntiin, oppimiseen, psyykkiseen kasvuun ja kehitykseen tai ihmissuhteisiin liittyvissä asioissa. Pulmatilanteita selvitetään keskustellen. Koulupsykologit tekevät psykologisia tutkimuksia ja antavat niistä lausuntoja. Joskus oppilaan asia vaatii lisäselvitystä tai tarkennusta, jolloin koulupsykologi voi viedä asian eteenpäin koululääkärille tai muille asiantuntijoille.

Miten yksityisen psykologin palveluita voi saada?

- Asiaa edeltää aina keskustelu huoltajan kanssa ja asian käsittely oppilashuoltotyöryhmässä.
- Rehtori tekee toimeksiantopyynnön erityisen tuen koordinaattorille (Reppu, erityisen tuen lomakkeita). Toimeksiantolomakkeeseen ei merkitä oppilaan nimeä. Pyyntöön liitetään pedagoginen arvio/selvitys, joka sisältää tiivistettynä asian, johon toivotaan psykologin apua. Pedagogisessa arviossa on oltava sekä rehtorin että huoltajan allekirjoitukset (sähköpostilla toimitettu ei riitä). Pedagoginen arvio toimii taustatietona psykologille.
- Erityisen tuen koordinaattori järjestää psykologipalvelun ja tarvittaessa pyytää lisäselvityksiä sekä toimittaa tarvittavat taustatiedot psykologille.
- Psykologi ottaa toimeksiannon jälkeen yhteyttä rehtoriin ja sopii yksityiskohdista. Mikäli palveluun kuuluu tutkimuksen tekeminen, pyydetään siihen huoltajilta erillinen kirjallinen lupa (Reppu, erityisen tuen lomakkeita).

2. KOULUKURAATTORIPALVELUT

Koulukuraattoripalvelut ovat osa koulun oppilashuollollista toimintaa.

Koulukuraattori on sosiaalialan asiantuntija kouluyhteisössä ja oppilashuoltotyössä. Koulukuraattori tekee ennaltaehkäisevää lastensuojelutyötä tukemalla oppilaiden kasvua, kehitystä ja toimintakykyä ja antamalla tukea ongelmatilanteissa mahdollisimman varhain. Koulukuraattori tukee koulun opetus- ja kasvatustyötä ja edistää kouluyhteisön hyvinvointia sekä tekee yhteistyötä kotien kanssa.

Koulukuraattorin keskeisiä tehtäväalueita ovat oppilaskohtainen työskentely - selvittelyt, arvioinnit, tukikeskustelut ja ohjaaminen koulun ulkopuolisten palveluiden piiriin, kotien kasvatustyön tukeminen, työskentely oppilasryhmien ja luokkien kanssa, opetus- ja oppilashuoltohenkilöstön konsultointi sekä toimiminen moniammatillisissa verkostoissa. Koulukuraattori on koulujen oppilashuoltoryhmien jäsen ja osallistuu oppilashuollon suunnitteluun ja kehittämiseen.

3. PSYKKARIPALVELUT

Psyykkaripalvelut ovat osa koulun oppilashuollollista toimintaa.

Psyykkari on psykiatrinen sairaanhoitaja eli mielenterveystyön ammattilainen. Työn tavoitteena on lasten ja nuorten mielenterveysongelmien ennaltaehkäisy ja varhaisen tuen tarjoaminen sekä mielenterveysasioista puhuminen ja ymmärryksen lisääminen. Psyykkaripalvelu mahdollistaa oirehdintaan ja psyykeen liittyviin huoliin puuttumisen ajoissa ja tarpeen mukaan saattamisen hoidon piiriin. Konsultaation kautta osaaminen on myös opettajien ja vanhempien käytössä.

Oppilaat ohjautuvat psyykkarille pääosin oppilashuoltotyöryhmän, kouluterveydenhoitajan tai kuraattorin kautta tai oppilaat ja vanhemmat voivat ottaa yhteyttä psyykkariin itse.

4. KOULUTERVEYDENHUOLTO

Kouluterveydenhuolto jatkaa neuvolassa tapahtunutta lapsen terveydentilan pitkäaikaisseurantaa. Kouluterveydenhuolto perustuu kansanterveyslakiin ja sen tehtävänä on huolehtia oppilaiden kokonaisvaltaisesta terveydenhoidosta. Kouluterveydenhuolto on oppilashuollon palvelu, jonka tarkoituksena on suunnitelmallinen, oppilaskeskeinen, kokonaisvaltainen toiminta, jossa painottuvat terveyden edistäminen, terveyskasvatus, terveysongelmien ennaltaehkäisy ja yhteistyö koko kouluyhteisössä sekä myös vanhempien ja huoltajien kanssa. Tavoitteena on kannustaa oppilasta terveellisten elintapojen omaksumiseen. Kouluille on nimetty oma kouluterveydenhoitaja.

5. KOULUKOUTSAUS

Koulukoutsaus on tavoitteellista, suunnitelmallista ja käytännönläheistä oppilaan tarpeista lähtevää toimintaa. Tavoitteet ovat konkreettisia ja liittyvät jokapäiväisen elämän vaikeuksiin, kuten esimerkiksi arjenhallintaan tai opiskeluun ja koulunkäyntiin. Koulukoutsit tukee aktiivisesti tavoitteiden saavuttamista, antaa palautetta suoriutumisesta ja kannustaa uusien toimintatapojen löytämisessä. Tavoitteet ja aikataulu sovitaan yhdessä oppilaan ja hänen huoltajiensa sekä opettajan kanssa. Koulukoutsauksen ratkaisu- ja voimavarakeskeisyys edistää myönteisellä tavalla oppilaan käsitystä itsestään, sekä omista kyvyistä selvitä. Koutsauksessa haasteita ja ongelmia käsitellään ratkaisukeskeisesti, tavalla, jossa keskustelujen ja työskentelyn pääpaino on tulevaisuudessa, tavoitteissa ja ratkaisuissa tai ratkaisuideoissa sekä toivon herättämisessä. Esiin tuodaan oppilaan vahvuuksia ja voimavaroja ja niitä hyödyntäen etsitään uudenlaisia toiminta- ja käyttäytymismalleja. Koulukoutsaus ei ole terapiaa. Kouvolassa toimivat koulukoutsit ovat koulumaailmassa toimivia opettajia ja ohjaajia, joilla on adhd-cochin ja/tai ratkaisukeskeisen neuropsykiatrisen valmentajan koulutus.

Miten ohjausta voi saada?

- Asian vireillepanoa edeltää aina asian käsittely koulun oppilashuoltoryhmässä sekä neuvottelu huoltajan kanssa.
- Pyyntö tehdään erillisellä lomakkeella (Reppu), jossa on lyhyt selostus asiasta. Lomakkeessa tulee olla sekä rehtorin että huoltajan allekirjoitukset. Liitteenä toimitetaan pedagoginen arvio/selvitys tai oppimissuunnitelma/HOJKS.
- Lomake toimitetaan erityisen tuen koordinaattorille, joka vie asian eteenpäin.
- Koulukoutsu ottaa kouluun yhteyttä ja sopii **aloituskäynnin**, jonka perusteella arvioidaan, onko koutsaukselle edellytyksiä. Joissakin tilanteissa keskustelu ja konsultaatio ovat riittävät ja tilannetta seurataan ja arvioidaan myöhemmin uudelleen.
- Mikäli koutsaus aloitetaan, tehdään siitä yksilöllinen sopimus /suunnitelma, jossa sovitaan yksityiskohdista (ohjauksen kesto, seuranta). Koutsauksen kesto sovitaan yksilöllisesti.

6. KONSULTAATIO

Konsultoivien erityisopettajien työ on tukitoimi oppilaiden opiskelun tehostamiseksi. Konsultoivat erityisopettajat tukevat ensisijaisesti koulun henkilökuntaa opetusjärjestelyjen suunnittelussa ja toteuttamisessa. Erityisopettajat tarjoavat vuorovaikutuksen kautta omaa erityisasiantuntijuuttaan muiden käyttöön sekä antavat vinkkejä koulun/luokan arkeen sovellettaviksi. Opettajien välinen keskustelu kasvatuksellisista ja opetuksellisista asioista tukee välillisesti oppilaan opiskelua hänen omassa lähikouluissaan.

7. TUKIJAKSOT / ARVIOINTIJAKSOT

Omassa lähikouluissaan koulua käyville oppilaille voidaan järjestää koulunkäynnin tukemiseksi tuki- tai arviointijaksoja kaupunkitason erityiskouluissa tai aluetason pienryhmissä ja joissakin tapauksissa yleisopetuksen luokassa tai JOPO-ryhmässä. Jakso - sen sisältö ja kesto - suunnitellaan oppilaan yksilöllisistä tarpeista käsin. Avainasemassa jaksojen sisältöjen ja tavoitteiden suunnittelussa on lasten huoltajilta, opettajalta ja erityisopettajalta saatu tieto. Tiivis yhteistyö oppilaan huoltajien, lähikoulun opettajien ja mahdollisten muiden oppilaan asiaan liittyvien aikuisten kesken antaa työkaluja jakson onnistumisen varmistamiseksi sekä vinkkejä/suosituksia opetusmenetelmä- ja materiaalivalintoihin.

Tukijaksolla voidaan perehtyä syvemmin oppilaan oppimiseen, koulunkäyntiin, kuntoutukseen ja arkeen liittyviin erityiskysymyksiin. Joskus tukijaksoa tarvitaan kärjistyneen tilanteen pysäyttämiseksi tai selkiennyttämiseksi.

Arviointijakson ensisijaisena tavoitteena on selkiyttää kuinka oppilaan koulunkäyntiä voidaan tukea hänen omassa koulussa. Jakson aikana voidaan arvioida tarkemmin esim. oppilaan erityisen tuen tarvetta, oppimistyyliä tai joissakin tapauksissa jopa opetusryhmää tai -muotoa. Myös silloin, kun harkitaan luokkamuoitoisen erityisen tuen päätöksen purkamista ja oppilaan integroimista yleisopetuksen ryhmään, on arviointijakso yleisopetuksen luokassa hyvä keino päästä selvyteen oppilaan mahdollisuuksista selvittää erilaisessa oppimisympäristössä.

Miten edetään?

A. Vireillepano

Asia käsitellään aina koulun oppilashuoltoryhmässä. Huoltajalle on tiedotettava asiasta. Tarvittaessa asia voidaan tuoda aluekoordinaatioryhmän käsittelyyn, joka ottaa kantaa esitettyyn asiaan.

B. Pyyntö tai esitys

Tuki- tai arviointijaksopyyntö tai -esitys on aina tehtävä yhteistyössä huoltajan kanssa. Pyyntöissä tai esityksissä on oltava huoltajan sekä rehtorin allekirjoitukset. Kaikki tuki- tai arviointijaksopyynnot tai –esitykset osoitetaan **palvelualueen esimiehelle, joka huolehtii siitä, että asia menee eteenpäin.**

a. pyyntö = Ohjauslomake, Reppu

- käytännön toteutuksen ja – järjestelyjen selvittämiseksi
- aloitusjakso 6 – 12 vk:a, jonka erityisen tuen koordinaattori vahvistaa

b. esitys = Esitys erityisen tuen tai JOPO-opetuksen järjestämiseksi

- tehdään tarvittaessa, jos jakson aloitus vaatii hallinnollisen päätöksen tai on kyse jakson jatkumisesta

C. Jakson vahvistus tai päätös

- Erityisen tuen koordinaattori vahvistaa aloitusjakson (6 – 12 viikkoa).
- Erityisen tuen päällikkö tekee päätöksen yli 2 kk:n menevistä jaksoista tai jakson jatkumisesta ensimmäisen vahvistetun jakson jälkeen.
- Jaksoa ei voi aloittaa ennen kuin asia on joko vahvistettu (erityisen tuen koordinaattori) tai päätös (erityisen tuen päällikkö) on tehty.
- Mikäli tuki- tai arviointijaksolle tuleva oppilas on varhaiskasvatuksen piirissä oleva esikoululainen tai toisen opetuksen järjestäjän oppilas, siitä tehdään aina päätös. Päätöksen tekee erityisen tuen päällikkö.

D. Sopimus/ suunnitelma

Vahvistuksen jälkeen tukijakson tai arviointijakson toteuttava koulun rehtori tai yhdyshenkilö ottaa yhteyttä lähettävän koulun rehtoriin tai yhdyshenkilöön ja sopii aloituspalaverista ja tarvittavasta tiedonsiirrosta.

- Ennen jakson alkamista käydään jaksolle asetetut tavoitteet huolellisesti läpi sekä tehdään tarvittavat suunnitelmat ja sopimukset. Kirjataan jakson tavoitteet ja sovitaan palautepalaverin tapa ja ajankohta.
- Suunnitelma tehdään yhteistyössä oppilaan ja huoltajan kanssa.

Palautepalaverissa sovitaan jatkosta. **Mikäli esitetään jakson jatkumista, on siitä tehtävä esitys erityisen tuen päällikölle.**

- Palautepalaverissa tehdään oppilaalle jatkosuunnitelma, joka voidaan kirjata suoraan oppilaan oppimissuunnitelmaan tai HOJKSiin.
- Jakson toteutumisesta vastannut opettaja antaa kirjallisen palautteen, joka liitetään osaksi oppilaan pedagogista arviota tai –selvitystä (lomake 3)
- Mahdollisesta seurannasta päätetään tapauskohtaisesti. Tavoitteena on, että seuranta pyrittäisiin järjestämään esimerkiksi tietyn ajan kuluttua pidettävän palaverin muodossa tai jakson toteutumisesta vastanneen opettajan vierailukäynnillä oppilaan omassa koulussa.